

Етички кодекс РНИДС-а

Фондација "Регистар националног интернет домена Србије" (у даљем тексту: РНИДС), као недобитна организација која управља важним националним ресурсом, обавезна је да служи јавном интересу и општем добру свих корисника Интернета у Србији.

Етички кодекс РНИДС-а има за циљ да свим појединцима и правним субјектима повезаним са РНИДС-ом препоручи морална начела по којима ће се управљати у свом професионалном животу и раду.

Етички кодекс се заснива на поштовању националног законодавства, друштвеног морала, добрих пословних обичаја и међународних стандарда у области Интернета.

Етички кодекс РНИДС-а је обавезујући документ за сва физичка и правна лица уговорно повезана са РНИДС-ом:

- Суоснивачи РНИДС-а
- Управни одбор РНИДС-а
- Стручна и радна тела РНИДС-а
- Канцеларија РНИДС-а
- Овлашћени регистри националних домена
- Регистри делегираних поддомена
- Комисија за решавање спорова поводом регистрације националних интернет домена
- Добављачи РНИДС-а (само за домаћа физичка и правна лица)

Сврха Етичког кодекса је да употпуни постојећи уговорни однос између РНИДС-а и повезаних физичких и правних лица дефинисањем битних пословних начела и сматра се делом уговора са РНИДС-ом.

1. ОПШТА НАЧЕЛА

РНИДС у свом свакодневном деловању поштује следећа општа начела, која сходно важе и за све појединце и правне субјекте повезане са РНИДС-ом:

Исправност и поштење

- Послујемо у складу са важећим законима, професионалном етиком, интерним актима и уговореним обавезама према држави и другим домаћим и страним субјектима у области управљања Интернетом.
- Поступамо пристojно, часно и искрено у професионалним и личним односима.
- Сматрамо да смо за наш рад посебно одговорни корисницима Интернета у Србији.
- Предузимамо све мере за предупредивање појава корупције и сукоба интереса.

Професионалност

- Послујемо с циљем достизања најбоље праксе и размене искустава са другим националним интернет регистрима.
- Стално радимо на побољшању ефикасности, унапређењу квалитета услуга и задовољењу потреба корисника Интернета у Србији.
- Упошљавамо образоване, стручне и одговорне појединце.

- За руководеће функције бирамо одговорне и независне особе, са релевантним образовањем и радним искуством и високим моралним и етичким стандардима.
- Уговарамо послове са провереним и поузданим добављачима, са признатим референцама у својој области, поштујући принцип најповољнијег односа цене и квалитета.
- Сарађујемо са свим домаћим и страним професионалним субјектима из области Интернета.
- Увек имамо на уму стратешки значај услуга које обезбеђујемо за добробит и развој локалне интернет заједнице.

Непристрастност

- Недопуштен је било који облик дискриминације по основу националности, пола, расног или етничког порекла, политичких и верских ставова, регионалне припадности, старосне доби, социјалног статуса, сексуалне оријентације, хендикепа или здравственог стања.

Независност у раду

- Независни смо у одлучивању и остваривању својих циљева, активности и програма.
- Не прихватимо обавезе према било ком појединцу, организацији, институцији или политичкој партији уколико оне могу да утичу на независност у доношењу одлука.
- Успостављамо процедуре и правила за рад које спречавају доношење одлука које нису у складу са нашим вредностима или су супротне јавном интересу и општем добру свих корисника Интернета у Србији.

Поверљивост информација

- Гарантујемо поверљивост информација којима располажемо у складу са законима и другим прописима Републике Србије и интерним актима РНИДС-а.
- Обраду информација обављамо методама које обезбеђују потребну и дозвољену транспарентност, уз заштиту од недозвољене употребе поверљивих информација.
- Онемогућавамо приступ поверљивим информацијама трећим лицима, осим у законом предвиђеним случајевима.

Спречавање сукоба интереса

- Успостављамо, поштујемо и иновирамо процедуре и правила тако да све постојеће и потенцијалне сукобе интереса на време препознамо, спречимо или коригујемо, тако да ни у једној ситуацији не нанесу штету РНИДС-у, корисницима Интернета у Србији, партнерима и сарадницима.
- Сва изабрана лица у РНИДС-у имају обавезу да попуне Изјаву о могућем постојању сукоба интереса.
- У случају да дође до потенцијалног сукоба интереса, обавестићемо све стране које су у то укључене и трудимо се да такве ситуације решимо пре него што постану проблем.

Слободна конкуренција

- Признајемо и подржавамо слободну конкуренцију на тржишту као кључни фактор раста и сталног унапређења пословања.
- Наша конкурентност се заснива на квалитету и објективним предностима, а не на дискредитовању конкуренције.
- Користићемо само средства која су дозвољена у тржишној утакмици, што значи да ћемо поштовати правне прописе, пословне обичаје и пословни морал.

Јавност у раду

- Сви аспекти нашег рада су доступни јавности, изузев оних који се тичу законских обавеза заштите приватности корисника и пословних тајни, као и безбедности система управљања националним интернет доменима.
- Информације које интерно или екстерно објављујемо су тачне, јасне, потпуне, поуздане, правовремене и доступне онима којима су намењене.
- Успостављамо механизме који омогућавају корисницима да изразе критичко мишљење о нашем раду.

Заштита угледа

- Бринемо о угледу РНИДС-а у јавности и својим деловањем га не нарушавамо.
- Лојалност према РНИДС-у је ствар основне пристојности, али то никако не подразумева избегавање критике лошег или незаконитог рада.
- Према сарадницима изван РНИДС-а односимо се професионално, љубазно, и пристојно, са поштовањем и достојанством.
- Поштујемо принципе добре сарадње унутар и изван РНИДС-а и руководимо се принципима узајамног уважавања и међусобног поштовања и толеранције.
- Сматрамо да су повреде моралних норми, професионалних стандарда и одредаба Етичког кодекса и несавестан однос према преузетим обавезама, присвајање туђих достигнућа и унижавање угледа струке и РНИДС-а.

Пристојност у комуникацији

- Држимо се теме, поштујемо туђе време, трудимо се да будемо јасни и сажети.
- Користимо канал комуникације РНИДС-а који је примерен теми, времену и другим учесницима у комуникацији.
- Сматрамо непристојном расправе у маниру "argumentum ad hominem", то јест када се уместо расправе о чињеницама прелази на дискредитацију човека који је изнео те чињенице.
- Критика других учесника у комуникацији мора да буде добронамерна, стручна и образложена, а мишљење засновано на стручним аргументима и чињеницама, без утицаја предрасуда и непотврђених претпоставки.
- Недопуштено је вређање и омаловажавање других учесника у комуникацији и коришћење непристојних речи и претњи.
- Пре него што покренемо расправу о могућим неправилностима, проверимо све релевантне чињенице, како бисмо избегли паушалне оптужбе и непотребно нарушавање колегијалне атмосфере комуникације.
- Међусобне личне расправе одвијају се путем међусобних приватних порука, а не преко РНИДС-ових канала комуникације.
- Недопуштено је изношење у јавност делова или целине комуникације која се одвијала преко РНИДС-ових канала комуникације.

У свом раду РНИДС се придржава наведених начела и одбацује свако понашање које је у супротности са њима.

2. ПОСЕБНА НАЧЕЛА

Појединци и правни субјекти повезани са РНИДС-ом имају обавезу да поштују и следећа посебна начела:

2.1. Суоснивачи РНИДС-а

- У свом свакодневном пословању користе Интернет, то јест имају сопствени интернет сајт и сопствену е-mail адресу.

- Сваки суоснивач мора да буде регистрант оба назива националних интернет домена, који су активни и упућују на његов интернет сајт.
- У комуникацији са РНИДС-ом користе е-mail адресе на националним интернет доменима.
- Приступањем РНИДС-у прихватају и обавезу активног учешћа у његовом раду, тако да неприсуствовање овлашћеног представника на две узастопне седнице Конференције суоснивача повлачи за собом поступак преиспитивања статуса суоснивача.

2.2. Управни одбор РНИДС-а (УО)

- Као највиши орган управљања РНИДС-а, који креира стратегије РНИДС-а и стара се о спровођењу циљева РНИДС-а, УО има и највећу одговорност за репутацију и ефикасност РНИДС-а.
- Чланови УО у јавности кроз своје професионално ангажовање не нарушавају свој углед и углед РНИДС-а, и својим деловањем доприносе афирмацији вредности које РНИДС прокламује.
- Члан УО током рада у УО представља себе, а не правни субјект у коме је запослен или ангажован и који је директно или индиректно утицао на његову компетентност за избор у УО.
- Члан УО своју функцију врши тако да интерес РНИДС-а не подреди приватном или пословном интересу и да не изазове сукоб интереса.
- Члан УО одлуке доноси по својој савести, без уплита утицаја формалних и неформалних група које су утицале на његов избор у УО.

2.3. Статутарна комисија (СК)

- Као стално тело РНИДС-а које, између осталог, брине и о поштовању Етичког кодекса, СК има и највећу одговорност за његово доследно спровођење.
- Чланови СК у јавности кроз своје професионално ангажовање не нарушавају свој углед и углед РНИДС-а, и својим деловањем доприносе афирмацији вредности које РНИДС прокламује.
- Члан СК своју функцију врши тако да интерес РНИДС-а не подреди приватном или пословном интересу и да не изазове сукоб интереса.

2.4. Канцеларија РНИДС-а

Директор РНИДС-а у односу према запосленима у Канцеларији РНИДС-а:

- Поштује права запослених и интерне акте, правила и процедуре креира тако да су у складу са релевантним међународним и националним прописима о поштовању људских и радних права.
- Третира запослене са поштовањем и достојанством, водећи рачуна о њиховој добробити и социјалној сигурности.
- Верује у вредност запослених и гради конкурентску предност на стручности и преданости сваког од њих.
- Осмишљава одговарајуће инструменте обуке и усавршавања запослених, омогућавајући да искористе своје потенцијале.
- Објективно процењује и награђује рад и залагање запослених.
- Комуникацију са запосленима обавља у складу са принципима транспарентности, јасноће и целовитости информација.
- Одбацује сваки облик дискриминације приликом избора запослених и вођења или развоја њихове каријере.
- Уважава слободу удруживања и колективних преговора запослених у складу са законом, културом и позитивном праксом.
- Брине о моралном и физичком интегритету запослених, обезбеђујући услове за достојанствен рад у безбедном и здравом пословном окружењу.

- Организовањем пригодних догађаја пропагира осећај припадности и подстиче контакте међу запосленима и онима који су стекли пензију.

Запослени у Канцеларији РНИДС-а:

- Своје професионалне обавезе извршавају стручно, одговорно и правовремено, а своје стручне способности стално унапређују путем информисања, учења, усавршавања, истраживања и провере стечених знања.
- Увек имају на уму да рад у РНИДС-у, као организацији од националног значаја, поред одређених предности, вуче за собом и већи степен одговорности.
- Посебно брину о заштити података о регистрантима назива националних домена и другим подацима који спадају у област пословне тајне и безбедности система.
- Сваки пословни поклон вредности веће од 50 евра у обавези су да пријаве свом претпостављеном.
- У јавном деловању воде рачуна о заштити угледа РНИДС-а, поштујући циљеве и вредности које заступа РНИДС.
- Граде атмосферу међусобног поверења, подршке и поштовања у којој ће сви моћи да се искажу и допринесу успесима РНИДС-а.
- Уважавају међусобне разлике и ставове, у циљу доношења бољих одлука.
- Подстичу нове колеге да што пре нађу своје место у тиму како би били што ефикаснији и задовољнији у извршавању својих задатака.

2.5. Овлашћени регистри националних домена (ОР)

- Развијање трајних и међусобно задовољавајућих односа РНИДС-а и ОР-ова заснива се на принципима исправности, непристрасности и транспарентности, уз поштовање критеријума објективне конкурентности и квалитета услуга.
- Сваки ОР мора да буде регистрант оба назива националних интернет домена, који су активни и упућују на његов интернет сајт.
- У комуникацији са РНИДС-ом користе е-mail адресе на националним интернет доменима.
- Обавезни су да на видном месту насловне стране својих сајтова поставе званичну ознаку предвиђену за ОР-ове.
- Обавезни су да на својим интернет сајтовима имају посебну страну или одељак сајта посвећен регистрацији назива националних интернет домена и њиховим предностима.
- Учествују у промотивним и едукативним акцијама РНИДС-а намењеним корисницима, у складу са својим могућностима и потребама.
- У свом промотивном наступу на тржишту промовишу и предности националних интернет домена.

ОР-ови раде директно са регистрантима назива националних домена, те је стога њихов професионални однос према регистрантима од кључног значаја за углед РНИДС-а. Зато ОР-ови морају **у односу према својим корисницима** (регистрантима), поред обавеза које проистичу из аката о регистрацији назива домена и уговора са РНИДС-ом, посебно да поштују и следећа начела:

- Да се према корисницима опходе на непристрасан начин.
- Да се не упуштају у "front running", бавећи се предрегистрацијом назива националних интернета домена ради спречавања да корисник обави регистрацију.
- Да се у свом пословању не упуштају у било какве послове који спадају у област препродаје и трговине називима домена (domainers и cybersquatters).

Конкуренција између ОР-ова заснива се на стручности, техничко-технолошкој опремљености, организованости, економичности и референцама. Нелојалном и недопустивом конкуренцијом међу ОР-овима сматра се:

- Покушај дискредитовања другог ОР-а у циљу преузимања његових већ добијених послова.
- Нуђење, уговарање и обављање послова испод минималних критеријума утврђених одговарајућим актима РНИДС-а.

2.6. Добављачи РНИДС-а

- Партнерски однос добављача и РНИДС-а утемељен је на стручности, квалитету и међусобном поверењу.
- Дугорочни пословни односи, у обостраном интересу, представљају циљ у сарадњи добављача и РНИДС-а.
- Поштовање уговорених обавеза, њихово правовремено и потпуно извршавање, уз конкурентну цену, препорука су за наставак сарадње постојећих добављача и РНИДС-а.
- Сваки добављач мора да буде регистрант најмање једног назива националног интернет домена, који је активан и упућује на његов интернет сајт.
- У комуникацији са РНИДС-ом користе е-mail адресе на националним интернет доменима.

3. ДРУШТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

РНИДС посебну одговорност има према **локалној интернет заједници у Србији**, што се испољава и кроз:

- **Програми подршке пројектима популаризације Интернета** кроз конкурсе за доделу бесповратних средстава за финансирање или суфинансирање интернет пројеката реализованих на националним интернет доменима
- **Стручни скупови у организацији РНИДС-а** на тему развоја Интернета, како у свету, тако и на националним доменским просторима Србије
- **Покровитељство** стручних скупова и организација које делују у области Интернета широм Србије

РНИДС се у свом деловању **супротставља свим облицима неприкладног деловања на српском интернет простору**, а нарочито:

- Злоупотреби интернет домена (лажно представљање, сајбер криминал...)
- Непоштовању ауторских и сродних права и заштите интелектуалне својине
- Непоштовању заштите приватности и безбедности корисника Интернета
- Злоупотреби лаковерности корисника Интернета у профитне сврхе

РНИДС прихвата моралну дужност да доприноси побољшању стања у друштву и стога подржава иницијативе које имају за циљ да помогну **економску и друштвену интеграцију угрожених лица** кроз образовне програме у области Интернета.

РНИДС је **посвећен заштити животне средине** и залаже се за коришћење здравих технологија и увођење еколошких стандарда у погледу рециклаже и смањења емисије штетних материја.

4. ОДНОСИ СА ЕКСТЕРНИМ ЈАВНОСТИМА

Државни органи

- РНИДС сарађује са ресорно задуженим органима јавне управе за област Интернета, као и другим органима чија је делатност блиска или битна за рад РНИДС-а и остварење његових статутарних циљева.
- РНИДС има уговорне обавезе са министарством надлежним за област телекомуникација, а сви односи између државе и РНИДС-а заснивају се на принципима исправности, транспарентности, сарадње и неометања, уз поштовање законске улоге сваке од страна.
- РНИДС одбија све поступке који би могли да се протумаче као тајни споразум или би могли да штете наведеним начелима.

Образовне и сродне установе

РНИДС сарађује са:

- Факултетима и високим школама које образују будуће кадрове у области ИТ
- Установама које су заинтересоване за повећање интернет садржаја на српском језику и језицима националних мањина
- Установама које се баве очувањем научне и културне баштине на Интернету

Домаће организације

РНИДС сарађује са:

- Привредним удружењима
- Струковним удружењима у области ИТ
- Организацијама које окупљају већи број потенцијалних регистраната назива националних домена

Политичке партије, синдикати и удружења

- РНИДС неће подржавати ниједан догађај или иницијативу чији је циљ политичке природе.
- РНИДС се уздржава од сваког директног или индиректног притиска на политичке представнике и не даје никакве прилоге синдикатима или удружењима са којима би могло да дође до сукоба интереса.

Медији

- РНИДС сарађује са свим медијима који допиру до корисника Интернета, а нарочито стручним медијима намењеним професионалцима из области ИТ, бизниса и маркетинга, са циљем правовременог, објективног и потпуног информисања јавности о питањима из сфере интернет домена и њихове личне и пословне употребе.
- РНИДС своју екстерну корпоративну комуникацију и промотивне активности, укључујући интернет сајт и све друге облике обраћања екстерној јавности, обавља у складу са својим прокламованим вредностима, важећим прописима и добрим пословним обичајима.

Стране организације и страни регистри домена

РНИДС сарађује са:

- Регионалним и међународним организацијама из области Интернета, у којима је члан или у чијем раду повремено или редовно учествује
- Националним ccTLD регистрима
- Овлашћеним gTLD регистрима

5. ПРИМЕНА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

- Етички кодекс и његове измене и допуне усваја Конференција суоснивача РНИДС-а.
- Етички кодекс се објављује на интернет сајту РНИДС-а на српском и енглеском језику.
- Непоштовање Етичког кодекса може да проузрокује и губитак постојећег статуса појединца и правног субјекта повезаног са РНИДС-ом (губитак статуса суоснивача, опозив члана УО, раскид уговора са ОР-ом, отказ запосленом лицу раскид уговора са добављачем...).
- У случају озбиљнијих прекршаја могућа је и примена даљих законских мера уколико је то неопходно за заштиту интереса и угледа РНИДС-а или надокнаду штете.
- Статутарна комисија брине о поштовању Етичког кодекса.
- Извештаји о непоштовању Етичког кодекса достављају се у писаној форми Статутарној комисији, и не смеју да буду анонимни.
- Подносиоци извештаја су заштићени од сваког облика освете, дискриминације или штете.
- Статутарна комисија разматра Извештај и контактира УО ради усвајања одговарајућих мера и о томе обавештава директора, председника и заменика председника Конференције суоснивача.

ОБЛИЦИ НЕПОШТОВАЊА ЕТИЧКОГ КОДЕКСА

Лакши облик непоштовања Етичког кодекса, због којих може да се изрекне опомена, односе се на ненамерне и случајне облике непоштовања прописаних начела.

Тежи облици непоштовања Етичког кодекса, због којих може да се изрекне и губитак постојећег статуса у РНИДС-у и/или примена даљих законских мера уколико је то неопходно за заштиту интереса и угледа РНИДС-а или надокнаду штете:

- Намерна опструкција рада органа, тела и Канцеларије РНИДС-а
- Предизборне радње током процеса избора лица на функције у РНИДС-у које превазилазе пристојне облике лобирања
- Пласирање у јавност злонамерних информација о раду РНИДС-а
- Изазивање афера ради нарушавања угледа РНИДС-а
- Организовано и нестатутарно деловање са циљем поништавања независности рада РНИДС-а
- Понављање лакших облика непоштовања Етичког кодекса
- Систематско и синхронизовано непоштовање више начела Етичког кодекса

Београд, __. фебруар 2013.